

Naša kulturna organizacija.

—ko Počitniški gospodinski tečaj za učitelje. Društvo učiteljev priredi letos v času od 1. julija do 31. julija gospodinski tečaj za učitelje. Priglasje je nasloviti na Anica Likozar, Dolenjska cesta št. 12 do 30. maja 1925. Stanovanje preskrbi društvo učiteljev.

Splošne vesti.

— **Zaostala izplačila na čekovnem uradu.** Dan na dan dobivamo na strokovno tajništvo urgence, da posredujemo v zadevi zaostalih izplačil glede plače, povišice, potnine, pokojnin itd. Obrnili smo se v vseh teh slučajih na pristojna mesta, na prosvetni oddelek in računovodstvo, kjer smo se prepričali, da so nakazila računsko izvedena in že oddana čekovnemu uradu, ki pa izplačil ne more realizirati, ker — nima denarja. Baje dosega višina teh zaostankov na milijone dinarjev. Kje leži krivda tega zavlačevanja, ali v Ljubljani ali v Beogradu, ne moremo dognati, vsekakor pa moramo odločno povdariti, da tako postopanje finančne uprave nikakor ne dviga ugleda države.

— **Naročnike »Zvončka« in nabiralce mesečnikov** nujno prosimo, da nam čimprej poravnajo zaostalo naročnino. Mnogo dolga je še za leto 1924. Skrajni čas je že, da se spomnite svoje dolžnosti napram »Zvončku«. Malo več reda bi bilo vsekakor pričakovati v plačevanju naročnine.

Naj ne bo ta apel zopet brez uspeha.

Upravnik.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole,** ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v Ljubljani, pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 1. do 12. maja t. l. so imeli sledeče uspehe:

1. **Izpit za meščanske šole** so napravili: Rudolf Wagner in Milena Žun (za I. sk.), Katarina Černivec (z odliko) in Regina Gobec (za II. sk.), Avgust Petrišič in Ana Mencin (s. Aninca) za III. skupino.

2. **Specijalne in dopolnilne izpite** so napravili: Franc Zukevec za srbohrv. na osn. šolah, Gizela Doma za osn. šole s slov. učnim jezikom, Zora Orel-Iskra in Roza (s. Emanuela) Žunkovič za srbohrv. na mešč. šolah; Božena Merljak, Milena Mohorič ter Ana Šavnik (z odliko) za ital. na mešč. šolah. — 3. Za osnovne šole so bili usposobljeni:

a) s srbohrvatskim učnim jezikom: Slobodan Živojinović ter Ana Flego.

b) s slovenskim učnim jezikom: Fr. Bitenc, Leopold Bonča, Franc Čuk, Josip Fatur, Valentin Frece, Ladislav Furlan, Edvard Gregorič, Janko Horvat, Edvard Hribnik, Bogdan Juranič, Gustav Luzner, Josip Makovec, Vekoslav Malnarič, Alojzij Markič, Rudolf Miculnič, Oton Oman, Zdravko Omerza, Viljem Puntar, Vladko Rapé, Dragotin Supančič, Anton Uršič, Tomaž Žargaj. — Olga Benčina - Grilanc, Helena Colnar, Jožefa Erbežnik, Franciška Fakin, Henrika Ferjančič, Regina Judnič, Marija Koritzky, Ana Kušar, Ida Labernik, Amalija Leskovec, Bogumila Mervič, Helena Potočnik, Irena Premk, Marija Radin, Marija Rožaj, Vida Schott, Amalija Šlibar, Julijana Weble, Franciška Zajec, Leopoldina Zupančič ter Valerija Zurec.

c) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Zlata Albert (z odliko), Helena Kreiner in Ana Sekula.

4. **Specijalni izpit za petje na mešč. šolah:** Friderik Dujc, Marija (m. Terezijska) Pöck ter Helena (s. Assunta) Bahovec. — Reprobirane so bile 3 kandidatinje; med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatkinje.

— **Šolska mladina v Preserju pri Ljubljani** je zbrala za piruhe Jugoslovenski Matici 102 Din. za francoski šolski dan 25 Din.

— **10-letnica.** Vsem tovarišem maturantom ljubljanskega učiteljskega iz leta 1915. Deset let je minulo, kar nas je vojna furija razgnala na vse strani sveta. Malo nas je poašast ohranila, pa si vsaj mi srečni podajmo zopet enkrat prijateljsko roko! Zato se oglasite, da se domenimo. — Rudolf Horvat, Škofja Loka.

— **Iščem 1 do 2 sobi za počitnice** v kakem lepem kraju na deželi. Po možnosti ne daleč od železnice. Ponudbe na uredništvo »Učiteljskega Tovariša«.

— **Pojasnila za neznane strokovne srbohrvatske izraze** iz »Osnovne Nastave« v »Polugodišnjih izveštajih« in strokovnih listov daje brezplačno uredništvo »Učiteljskega Tovariša«. Kdor želi po-

jasnil naj pošlje uredništvu seznam izrazov in znamko za odgovor.

— **Himen.** Poročil se je dne 14. t. m. tov. Gselman Božidar, srezki šolski nadzornik v Konjicah z gospico Elo Kastelčevco iz Mirne na Dolenjskem. Bilo srečno!

— **Razpis dveh mest kmetijsko-gospodinskih učiteljev.** Na podstavi pooblastila ministrstva poljoprivrede in voda z dne 10. februarja 1925 br. 44.383/I. se razpisujeta dve mesti kmetijsko-gospodinskih učiteljev za potovalne gospodinske tečaje po deželi. Zahteva se kvalifikacija za II. uradniško kategorijo. Pogoj za sprejem so: dovršena kmetijsko-gospodinska šola in dovršeni seminar za gospodinske učitelje, nadalje usposobljenostni izpit za pouk na kmetijsko-gospodinskih šolah. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, naj se vložijo do 31. maja 1925 pri velikemu županu mariborske oblasti.

— **»Ljubljanski Zvon«** je naprodal letnik 1878., 1891., 1900., 1901., 1918. in posamezne številke mnogih letnikov ter II. letnik srbsko-hrv. ilustr. lista »Nada«. Pojasnila daje uprava našega lista.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani** je prejelo 100 Din članarine, katere so vplačali: učitelstvo tretje mestne deške osnovne šole v Ljubljani; šolski upravitelj Fran Pristovšek, učiteljica Zofija Peterlinova, učitelj Gorjup Pavel, Recelj Alojzij, Smole Albin, Flere Fran, Saršon Pavel; učitelj I. mestne deške osn. šole Pavel Pleničar, učitelj II. mestne deške osnovne šole Alojzij Potočnik in strokovna učiteljica Helena Potočnikova. Hvala! Letošnji prejemki znašajo 4152.50 Din.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Franciška ulica št. 6.

— **k »Goriška Matica«** obstoja že sedmo leto; a je jugoslovenski javnosti še bore malo ali pa prav nič znana. Je edina ustanova, potom katere zamorejo dobivati naši bratje onstran meje dobro, poučno in vsestransko koristno čtivo v njihovem materinem jeziku. Skozi cela leta njenega obstoja je izdajala letno po več knjig. Knjige so bile po pretežni večini poljudne in poučne vsebine. Letos bo izdala štiri. Knjige bodo sledeče: »Eufemija«, zgodovinska povest iz prvih časov krščanstva. Ta krasna povest bo nekako nadaljevanje lanske leto izdane knjige »Zadnji dnevi v Ogleju«. Knjigo je priredil profesor dr. Joža Lovrenčič. Druga knjiga bo »Zgodovinska povest iz tužne Istre«. Slovensko slovostvo pozna le malo povesti, vzeti iz življenja naših Istranov. In vendar so se odigrali v davni pretekli pripravi. Ti-le prizori bodo opisani v tej knjigi, v kateri bo vpletena ljubljenska drama mladega istrskega para. Knjigo je spisal profesor dr. Ivo Pregelj. Tretja knjiga bo životopis nesmrtnega velikana in ljubitelja mladine »Don Bosco«. Veliki duh tega čudovitega moža je bil opisan v številnih izdajah v vseh kulturnih evropskih jezikih. S to knjigo, ki bo bogato ilustrovan, dobimo Slovenci zrcalo, kaj vse premore trdna volja in dobra vzgoja. Knjigo je pripravil profesor I. Meze. Četrta knjiga bo »Koledar za leto 1926« s svojo pestro vsebino in s slikami. Knjige bo izdala Matica v prvi polovici meseca septembra t. l. Jugosloveni! Naši bratje onstran meje potrebujemo čtivo. Revni so, obubožali so radi raznih neprilic in zlasti vsled vojnih razmer, domovja so jim razbita, Omagujejo. Naša dolžnost je, da jim pomagamo, da jim lajšamo nositi njihov težki jarem. To našo sveto dolžnost bomo izvršili, če bomo vsi brez izjeme pristopili in Goriški Matici; poleg zavesti pa, da smo izvršili našo sveto dolžnost, si bomo sami sebi nabavili poučno-ceneno čtivo. Naročnina znaša za celo leto Din 30. Poverjeniki imajo kot odškodnino za njihov trud, 10% nabrane svote. Oni poverjeniki pa, ki naberejo vsaj najmanj 50 naročnikov, dobe po en izvod od vsake knjige zastoji. Naročniki lahko plačajo naročnino Din 30 takoj, ali pa šele ob prejemu knjig v mesecu septembru. Glavno poverništvo za celo Jugoslavijo se nahaja v Ljubljani, odkoder bodo dobivala poverništva vse nadalje direktive. Vsako mesto mora imeti po več poverjenikov, vsak trg in vsaka vas pa vsaj po enega. Oni naročniki, ki želijo fungirati kot poverjeniki, se naprošate, da to sporočite na spodaj označeni naslov, da vam bomo doposlali potrebne tiskovine in dali potrebna pojasnila. Predvsem apeliramo na našo mestno in podeželsko inteligenco kot nositeljico velikih idej; pred idejo bratske vzajemnosti morajo izginiti vsi predsodki. Učitelj in duhovnik, vzgojitelj in voditelj našega ljudstva, morata v prvi vrsti vplivati in zastaviti ves svoj vpliv, da se Matica razširi povsod, da dobi dostop v vsako hišo. Navajajte zlasti šolsko mladino in mladino, ki se zbira po raznih društvih, odsekih in zvezah v to, da izpolnjujejo veliko nalogo, ki jo imajo kot Jugoslovani v lastni državi, to je, da nikdar ne pozabijo svojih bratov, ki ječe pod tuji gospodstvom in ki niso še tako srečni, da bi uživali vsestransko svobodo. Ker je ta naloga veleva kulturnega in veleva služnega značaja, pričakuje Matica, da bo naša jugoslovenski javnosti vsesplošno odobravanje in izdatno podporo. Poverjenike prosimo, da nam naznanijo naslove kar mogoče hitro, da jim pošljemo nadaljna navodila. Naročniki, za katere bomo dobili natančne naslove do konca meseca maja, bodo natisnjeni že v letošnjem koledarju. Ker je čas pičel, bodo oni naročniki, za katere bomo zvedeli po 31. maju,

prišli šele v imenik koledarja, ki bo izšel prihodnje leto, vendar pa z opombo, da so bili naročniki že tudi za leto 1926. Po možnosti bodo tudi oni naročniki, za katerih naslove bi zvedeli že po 31. maju, prišli v imenik letošnjega koledarja; vendar pa tega ne moremo za gotovo obljubiti. Na delo za naše brate, ki nas prosijo pomoči! Glavni poverjenik za Jugoslavijo: Karlo Gornik, Ljubljana, Strelška ulica 6.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz seje ožjega sosveta.

+pov 4. seja ožjega sosveta UJU poverj. Ljubljana dne 14. maja 1925 v Štural pri Celju. — Navzočni: Jelenc, Gnuš, Dimnik, Dostal, Fegic, Hren, Lapajne, Potočnik, Tov. Močnik je radi boleznj pismeno opravičil svojo odsotnost.

1. Dopisi:

1. Logaško učit. društvo se pritožuje, da so v mnogih primerih izginili kompetentom koleki po 20 Din, ki so bili priložni za rešitev prošnje. — Poleg že izvršene ustne intervencije sklene ožji sosvet še oficijalno vlogo na kompetentno mesto.

2. Ljubljansko učit. društvo je poslalo vlogo, v kateri navaja, da je deležna srednješolska mladina brezplačnega ambulančnega zdravljenja na šolski polikliniki, osnovnošolska pa v Dečjem domu, dočim se meščansko-šolski iz neumljivih vzrokov odklanjajo. — Ožji sosvet sklene, da odstopi vlogo »Društvu meščansko-šolskega učiteljskega«.

3. Mnogo okrajnih učit. društev je poslalo s svojih zborovanj resolucije, s katerimi se ostro izjavljajo proti vmešavanju nepoklicanih in nekompetentnih faktorjev v učiteljska imenovanja ter premeščanja in da se pojasni razmerje ter kompetenca nekega baje obstoječega kluba demokratskega učiteljskega. — Ožji sosvet sklene, da se glede tega napravijo odločni koraki v razčiščenje in nadaljno postopanje.

4. Ljutomersko učit. društvo se izjavlja za to, da naj izostanejo v naprej iz stanovskega glasila sezname in objave, ki spadajo po naziranju društva edino v uradni list, tako n. pr. seznam volišč, komisarjev, volilnega reda itd. — Člani ožjega sosveta Gnuš, Hren, Potočnik in urednik »Učit. Toy.« Dimnik branijo stališče uredništva, češ, da je bilo popolnoma pravilno in se je hotelo s tem samo dvigniti ugled učiteljskega; tudi je bilo priobčenje volilnega reda potrebno, zlasti zaradi mlajšega učiteljskega in se mora upoštevati take slučaje baš zato, ker je list za vse članstvo.

5. Konjiško društvo želi odpravo kolekovanja šolskih izpričeval. — Dasi se je večkrat interveniralo, se sklene ponovna vloga na ministrstvo financ, na finančni in zakonodajni odbor narodne skupščine.

6. Isto društvo se obrača na poverništvo v zadevi sklicanja ankete glede jezikovnega pouka (analize). — Dopis ni povsem jase in je sploh smatrali, da spadajo podobne zadeve pred okrajno učiteljsko konferenco.

7. Isto društvo pošilja resolucije v zadevi gmotnih prejemkov (diference, draginskih doklad poročenih učiteljev, odprave draginskih razredov, priznanja funkcijskih doklad, poenostavljenja administrativne) ter navaja več konkretnih primerov, da morajo čakati posamezniki po cele mesece na pripadajoče jim povišice, potnine itd., zlasti nek tragičen dogodek vdove po umrlem tovarišu, ki je čakala pol leta na pokojnino in je ni dočakala, ker je tudi sama umrla, ostal pa je sin — sirota — brez

vseh sredstev. — Ožji sosvet obžalovalno obsoja tako postopanje uprave, konstatira pa dejstvo, da se je strokovni tajnik v teh navedenih primerih osebno na lastne oči prepričal, da predmetne zadeve ne ležijo v Ljubljani, temveč so bile že pred meseci odposlane v mariborsko oblast. Poverjenik je mnenja, da bo treba tudi v Mariboru nekoga, ki bo tamkaj interveniral v takih zadevah. Tov. Hren pripomni, da se bo nominiral tak zastopnik, čim se najde primerna oseba.

8. Logaško učit. društvo želi istotako več informacij administrativnega, pravnega in materialnega značaja. — Take informacije bo podal tovariš Iv. Dimnik, ki se bo udeležil prihodnjega zborovanja tega društva.

9. Marenberško učit. društvo pošilja resolucijo glede izvedbe čl. 40. čln. zakona. Resolucija se predloži ponovno pred forum pokrajinske skupščine. — V slučaju Lešnik se sklene poleg že izvršene osebne intervencije, da se pošlje vloga na velikega župana mariborske oblasti.

10. Laško učit. društvo želi diferenciranja označbe mladinskih knjig za nižjo, srednjo in višjo stopnjo. — Predlog se izroči prosvetnemu odseku. Enako predlog glede »Osnovne nastave«, ki ima vse polno neumljivih tehniških izrazov, ki jih ni najti v nobenem rečniku. — Isto društvo naproša poverništvo za posredovanje, da se objavijo imenoma učencem prepovedana separatistična društva. — Poverjenik pripomni, da prosvetni oddelek že zbira tak material.

11. Slovenska Šolska Matica prosi poverništvo, da napravi za članstvo svojega področja naročitev publikacij Slov. Šol. Matice za obvezno. — Tov. Gnuš pojasni, naj bi o tem sklepala že posamezna društva in da je uvedel tako obveznost že svoječasno pri laškem učiteljskem društvu. Predlog se izroči delegaciji na pokrajinski skupščini.

II. Obvestila poverjeništvu:

1. Poverjenik poroča, da sta bila s strokovnim tajnikom določena od glavnega odbora UJU v Beogradu kot zastopnika centrale za delegata na činovniškem kongresu, ki se je vršil aprila meseca v Ljubljani.

2. O anketi glede osnutka šolskega zakona je poročalo že naše stanovsko glasilo.

3. Vršila se je seja odseka za učiteljski naraščaj. Od zunanjih članov sta bila navzočna tovariša Hren in Skala iz mariborske oblasti.

4. Odposlane so se prošnje za denarno podporo za nadaljno izdajanje stanovsko-strokovne knjižnice, za »Zvonček« in »Popotnik« in narodno prosvetevanje.

5. Več okrajnih učiteljskih zborovanj so se udeležili posamezni člani ožjega sosveta (Jelenc, Dimnik, Dostal, Fegic) in so poročali o stanovskem položaju, o šolskem zakonu, o gospodarskem stanju organizacije itd. Poleg tega je predaval strokovni tajnik Dostal učiteljskemu naraščaju v Mariboru in v Ljubljani.

III. Pokrajinska skupščina. Daljša debata se je razvila glede določitev referatov na pokrajinski skupščini. Glavni referat prevzame tov. A. Hren, in sicer o stanovski zavesti učiteljskega. Točen naslov referata se objavi pozneje. Glede ostalih referatov se pripušča določitev predsedstvu.

IV. Proračun predloži glavni blagajnik tov. M. Fegic. Sprejmejo se predlagane postavke in izpremembe. Proračun se predloži pokrajinski skupščini.

Nove tiskovine.

Za učitelje.

Prošnja za povišico	Din —75
Uverjenje o službeni dobi	—50
Rešenje	—50
Seznam za znižano vož. obr. A (aktivni)	—50
„ „ „ „ „ B (upok.)	—50
„ „ „ „ „ C (druž. čl.)	—50

Za dijake.

Dijaške legitimacije za znižano vož. Din 1—	
Pravila o končnem izpitu na mešč. šolah	2—
Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu na srednjih šolah	5—

Za osnovne, meščanske, srednje šole in nadzornike.

Polugodišnji izveštaj	Din 8—
Spisek letnih in izpitnih ocen učencev (učenek) za meščanske šole o končnem izpitu. Poln	2—
Spisek letnih in izpitnih ocen učencev (učenek) o nižjem teč. izpitu na sred. šolah	2—

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

V. Slučajnosti. Oglasi se tov. Lapajne s predlogom, da se uvede obveznost mesečnih prispevkov po 10 Din za »Učiteljski konvikt« oziroma »Učiteljski dom« za vse organizirano članstvo poverjenišva UJU Ljubljana. Svoj predlog hoče utemeljevati na pokrajinski skupščini.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ zboruje skupno z laškim učiteljskim društvom dne 6. junija 1925, začetek ob 9. uri v dvorani hotela »Triglav«. Ob 8. uri zboruje prosvetni odsek istotam. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Zapisnik zadnjega zborovanja. 3. »O načrtu šolskega zakona« podaja tovariš Ivan Dimnik, Ljubljana. 4. »Delovna šola«, nadaljuje tov. Bregant. 5. Slučajnosti. Tovariši upravitelji naj prineso seboj tiskovino »Polugodišnji izveštaj o stanju šola«. — Zaradi obeda naj javi vsak udeleženec po dopisnici — ali tudi vsaka šola skupno — svojo udeležbo tovarišu Jos. Kladniku, Sevnica. Pridejo naj tudi oni, ki so že nekaterikrat izostali! Nečlani istotako dobrodošli! — Predsednik.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje v soboto 6. junija t. l. v šoli v Framu, železniška postaja Račje-Fram. Dohod vlakov bo pravočasno objavljen po novem voznem redu. — Vse leto smo delovali na pedagoško - didaktičnem, šolskem, znanstvenem in vobče kulturnem polju: zato naj nam bo to zborovanje v oddih in uteho. Noben tovariš in tovarišica naj ne manjka! Disciplinirani nad vse!

Predsednik.

Poročila:

+ OBČNI ZBOR OKRAJNEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA KRANJSKI ŠOLSKI OKRAJ V KRANJU. Predsednik pozdravi poverjenika tov. Luko Jelenc, nove člane ter vse, ki so prihiteli v tako obilnem številu na zborovanje. (Navzočih 79 članov). Spominja se v minulem letu umrlega tov. Luke Albrehta. V počaščenje njegovega spomina se dvignejo navzoči s sedežev in mu zakličejo »Slava«. Nato omenja žalostno dobo, ki smo jo doživljali ob pričetku šolskega leta. Občutno je oškodila učiteljstvo ter je morala roditi reakcijo. Iskreno čestita tov. sreskemu prosvetnemu ref. Iv. Rusu k visokemu odlikovanju, povdarja njegovo odlično in neumorno delovanje v šoli in izven nje ter pozivlja članstvo, naj sledi njegovemu vzgledu v vsakem oziru.

Ko se tov. sreski prosv. ref. I. Rus v toplih besedah zahvali za častitke, konstatira predsednik sklepčnost in otvori občni zbor.

Poročila funkcionarjev sprejme občni zbor z odobravanjem na znanje ter da tov. And. Sepaherju kot blagajniku na predlog pregled. računov tov. Anke Mahuljeve absolutorij za minulo upravno leto. — Po živahni debati, v kateri poverjenik tov. L. Jelenc podrobno poroča o »Podpornem društvu za učiteljski naraščaj«, sklene zbor, da pristopi, in sicer društvo kot ustanovni, članstvo pa kot podporni člani, sočasno pa stori vse, kar bo v njegovi moči, da prevede akcijo za »Učiteljski konvikt« do skorajšnje ugodne rešitve.

Članarino s prispevkom za »Podporno društvo za učiteljski naraščaj« plačajo: redni člani 168 Din! poročene učiteljice 98 Din; upokojeenci (neprevedeni) 108 Din; otroške vrtarice in učiteljice ženskih ročnih del 128 Din za leto 1925. pri svojih poverjenikih na šolah.

Z odobravanjem sprejme zbor podrobno poročilo tov. sres. prosv. ref. I. Rusa o delovanju in sklepih prosvetnega odseka ter odobri predlagano listo odsekovih članov, t. j. tov. Jos. Bertonec, Alfonz Inkret, Janko Kokalj, Mirko Kregelj, Ant. Lovše, Marija Malenškova, Ana Pilbachova, Mirko Rojina.

Volitve. Predsednik tov. Fran Luznar se zahvali za event. ponovno izvolitev, ker iste ne more sprejeti, ker stopi v tekočem letu v pokoj. Novoizvoljeni odbor se konstituira sledeče: predsednik tov. Josip Lapajne; podpredsednik tov. France Rant; tajnik tov. Stanko Završnik; tajnikova nam. tov. Franja Slaparjeva; blagajnik tov. Ant. Sepaher ter odbornika tov. Marija Malenškova in tov. Ant. Lovše.

Referat. Tov. Josip Lapajne poroča nato izčrpno o načrtu zakona o narodnih šolah ter o pripombah, ki jih je stavila anketa UJU — pov. Ljubljana k za-

komu. Referatu je prisostvoval tudi sreski poglavar g. svetnik Josip Žnidaršič. Navzoči so z zanimanjem sledili poročilu o končnoveljavni ureditvi najvažnejšega vprašanja in so stavili po vsestranskem razmišljanju izpremenjevalne predloge, da jih tov. referent kot član ankete po možnosti uveljavi. Za temeljito poročilo se zahvali tovariš predsednik referentu, zbor pa mu z živahnim aklamiranjem izrazi svoje priznanje in zahvalo.

Sklep. Tov. predsednik Fran Luznar se zahvali vsem, ki so ga podpirali v njegovem 35-letnem delovanju pri društvu, pozivlja navzoče k vztrajnemu delu v šoli in izven nje ter zaključi ob 1/214. uri občni zbor.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je imelo svoje redno zborovanje dne 4. aprila t. l. v Ormožu. Navzočih je bilo 38 od 53 članov.

Pozdrav. Društveni predsednik tov. Josip Rajšp otvara zborovanje želeč, da bi se s probujajočo naravo tudi vsi člani vzbudili k novemu delovanju.

Dopisi. Tu je predsednik poročal o zadnjem občnem zboru »Učiteljskega doma« v Mariboru, da se namerava že v tej jeseni sprejeti nekaj učiteljskih kov v oskrbo, seveda v najskromnejši meri ter je sam predlagal, da se zviša članarina za »Učiteljski dom« na letnih 100 Din, in utemeljeval potrebo in izvedljivost svojega predloga.

Predavanje. a) Tovariš Srečko Vitorji je predaval »O utisih iz Srbije«. Podal je prirodne krasote, prosvetne razmere, narodne šege in posebnosti; naglašal, da so Srbi napram Slovencem zelo prijazni in lihte v gospodarstvu, obrti in trgovini, v katerih panogah so zaostali, brzo naprej. Poročevalec je razkazoval tudi slike s svojega potovanja. — b) Tovariš Lovro Farazin je govoril »O vplivu časopisja na vzgojo«. Predavatelj je našteval škodljive vplive političnih listov na čustvenost naše mladine, omenjal osobito javna poročila in razprave o zločincih, objave sovraštva in osebnih napadov ter posebno vrsto inseratov. — Obema predavateljema prelepa hvala za njun trud.

Izlet. Konec maja t. l. priredi društvo poučni izlet po novo zgrajeni železnici v Mursko Soboto.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo dne 14. marca 1925 v Konjicah. Udeležba je bila slabejša kot na zadnjem občnem zboru, kajti od 58 članov(ice) je bilo navzočih le 40.

V pozdravnem govoru je tov. predsednik izrazil veselje nad lepo znago Narodnega bloka, opozoril na delo na novem osnovnošolskem in drugih prosvetnih zakonih, ki bodo trdni temelji pri notranji zgradbi naše edinstvene narodne kraljevine; čestital je nadalje trem tovarišem in trem tovarišicam k stalnemu nameščanju na dosedanjih oziroma novih mestih. Poudarjal je zasluge k Sv. Trojici v Slov. goricah odhajajočega tovariša Goleža za naše društvo, kojega marljiv in vesten član je bil vso dobo svojega učiteljevanja, skoraj 15 let, želeč končno njemu in tovarišicam Iglarjevi in Drassalovi na novih mestih popolnega zadovoljstva. S pristranskimi besedami se je nato tov. Golež poslovil od navzočih, izražajoč nado, da se društvo v bodoče spopolnjuje in razvija v čim največji meri.

Zapisnik, dopisi. Zapisnik občnega zbora se prečita in odobri. Od dopisov je omeniti okrožnico podpornega društva za učiteljski naraščaj, v kojega se pristop prav toplo priporoča ter okrožnico zadevajoč razširjenje »Zvončka«.

Predavanje. Vrlo zanimivo je bilo predavanje tovarišice M. Poznéjeve »O razvoju slovenskega črkopisa«, katere mu je sledilo globoko zamišljeno razmišljanje vprašanja »O učenčevem pristopu v višji razred in o razrednikovem stališču« po tov. F. Friedlu. Splošno odobravanje je sledilo tovarišici predavateljici in tov. razmotritelcu, kar bodi obema znak, da se kmalu zglasita s kakšnim novim vprašanjem.

Vprašalna skrinjica. Pri razpravi v skrinjico došlega slovniškega vprašanja je došlo do raznih naziranj v tej zadevi. Sklenilo se je naprositi UJU — pover. Ljubljana, da skuša z merodajnimi faktori povzročiti sklicanje posebne ankete, ki naj prouči natančno današnje stanje jezikovnega, zlasti slovniškega-pravopisnega pouka. Doseči je v teh stvarih enotnost, ki je kaj potrebna za osnovno, pa tudi za srednje in višje šolstvo.

Slučajnosti. V narodno - prosvetni odsek se izvolijo tov.(ice): Mravljak K.,

Gselman, Bercé Al., Režabkova Tončka in Bezljajeva Marija.

Na pokrajinski skupščini zastopajo društvo predsednik tov. Kržič J., nam. tov. Strigl A. in delegata tov. Bercé Al., tovarišica Kavec M., nam. tov. Šega Fr. in tov. Šolar Fr.; na glavni skupščini UJU pa tov. Brglez Fr., nam. tovariš Kržič J.

Končno se je sprejel predlog tov. Kržiča, ki prosi UJU — pov. Ljubljana, da naj deluje neumorno na pristojnih mestih na to, da se čimprej razveljavijo točke taksnega in pristojbinskega zakona, v kolikor se tičejo kolkovanja osnovnošolskih spričeval.

+ MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni občni zbor v sredo, dne 1. aprila 1925 ob 9. uri dopoldne v šoli v Vuhredu. Izmed 38 članov je bilo navzočih 27.

Predsednik tov. Golob pozdravi navzoče, posebno še gosta gđc. učiteljico Elsnik in tov. Koprivo, kateri je priglasi pristop k društvu. Nadalje pozdravlja na novo vstopivše člane: Tomažič Vlasto, Puhr Dragota, Hudales Oskarja, Kogelnik Marka, Iglar Rajka in Lintner Nado, kateri obenem častita k poroki. Nadalje se predsednik poslovi v prisrčnih besedah od tov. Andreja Pirjevca, ki odhaja v Loče ter od tov. Maksa Pirca in tov. Olge Knapičeve, ki odhajata v Žalec. Obžaluje, da odhajajo iz našega okraja, ker so bili zvesti člani našega društva ter jim na novih mestih želi obilo sreče. — Končno omeni, da je po častniških vesteh premeščen tov. M. Lešnik, šolski upravitelj v Marenbergu, po službeni potrebi, k Sv. Duhu. Zopet nov slučaj kršenja učiteljske stalnosti, proti kateri je zavzelo naše društvo odločno stališče, ker tako postopanje ne more biti v korist šolstva in v ugled učiteljskega stanu.

Došli dopisi se prečitajo. Rešitev dopisa »Podpornega društva za učiteljski naraščaj v Ljubljani« se odloži.

V narodno - prosvetni odsek se volijo sledeči tovariši, odnosno tovarišice: Womer Iv., Tomažič Vlasta, Kogelnik Drago, Hauptman U. in Vidmar Ivanka.

Poročilo o seji širjega sošveta UJU v Ljubljani poda tov. Hauptman, za kar se mu izreče zahvala.

Občnega zbora »Učit. doma« v Mariboru se je udeležila tov. Bračičeva. Iz njenega poročila smo posneli potek občnega zbora. Tov. predsednik se tudi njej prisrčno zahvali.

Letno poročilo tajnice izkazuje: V preteklem letu je štelo društvo 34 članov. Povprečna udeležba pri članih je bila 55%. Tekom tega leta je bil upokojen tov. S. Viher, izstopil pa je iz društva tov. Robič vsled premestitve v Limbuš. Društvo je imelo 4 zborovanja in eno odobrovo sejo.

Poročilo blagajnika: Dohodkov je bilo 4133 Din 50 para; izdatkov pa 2417 Din. Račune sta pregledala tov. Pirc in tov. D. Kogelnik in našla vse v najlepšem redu.

Volitve. Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik tov. Joško Golob; podpredsednik tov. U. Hauptman; tajnica Olga Bračičeva; blagajničar Visočnik; odborniki: Iv. Vidmarjeva, I. Womer in I. Vidmoser; namestniki: R. Golobova, Vollmaier in Drago Kogelnik. Preglednika računov: A. Runove in Kogelnik.

Predavanje. Tov. Mencin iz Prevalj poroča o »Predlogu osnovnošolskega zakona«. Z zanimanjem smo sledili tov. poročevalcu. Žal, da je bil čas tako kratko odmerjen, da bi se še lahko o tem razvila debata. Za obsežno poročilo se mu tov. predsednik prav prisrčno zahvali.

Sprejme se sledeča resolucija: »Pozivljamo Pov., da se z vso odločnostjo zavzame za to, da se prizna našim obmejnim, hribovskim, od prometa oddaljenim, v samotni ležečim šolam ugodnost, ki jo predvideva čl. 40. urad. zak.« V poštev pridejo šole: Remšnik, Pernice, St. Jernej, Sv. Primož, Sv. Anton in Kapla.

Sprejme se članarina, kakor je določil odbor, in sicer za redne člane 150 Din; za učiteljice poročene s tovariši 80 Din; za upokojeence 90 Din in za učiteljice ženskih ročnih del in vrtarice pa 110 Din.

Kaj vse obsega Humekova „šolska ročna knjigovoznica“.

A. V kaseti:

(Od spredaj navzdol.)

1. Spodnji tramič knjigov. stiskalnice, obenem osnova šivalnice s špranjo za vpeljavo traku.

2. Zgornji tramič stiskalnice (sleme).

3. Slemence za šivalnico s špranjo za vpeljavo traku.

4. Žlebito za modeliranje hrbta na platnicah.

5. Železno ravnilo za obrezovanje in rezanje lepenke.

6. Leseno ravnilo za risanje.

7. Dve vložni deščici za stiskanje.

8. Dva vijaka (svečki) za stiskalnico.

9. Levi in desni tramič za knjigov. oblič.

10. Dva spajalna klina za knjigov. oblič.

11. Lesen vijak za knjigov. oblič (narezalec).

12. Dve matici (kozliča) za knjigov. stiskalnico.

13. Dve okrogli matici za šivalnico.

14. Vreteno s sukancem, vezalnim in oglavnim trakom in z blazinico za šivanke.

15. Pokrivalna deska, ki se uporablja na spodnji strani za rezanje, na zgornji kot plošča šivalnice (mizica).

B. V pokrovu.

(Od vrha navzdol.)

1. Vložek za lepenko, platno in papir za platnice in všitek (zunanja in znotranja prevleka).

2. Škatlja z dvema nožema, škarjami, žagico in knjigov. kostjo (gladilom).

3. Železna kljuka za rezanje v pravem kotu.

4. Lesena kljuka za risanje pravega kota.

5. Ročni brusni kamen (osla).

6. Škatljica z vijakom, rezilom in zagozdo za knjigov. oblič in z zagozdami za pritrditev traku v šivalnici.

7. Trije pari vložnih desk za knjige različne velikosti.

Opomba: Stiskalnico uporabljamo le izven kasete, šivalnico pa v kaseti tako, da postavimo spodnji tramič z nogami navzdol ob sprednji stranici kasete v pripravljeni zarezi. Nato postavimo oba vijaka (svečki), navijemo na nju okrogli matici in položimo vrhu nju slemence s špranjo. Traka, ki šivamo na nju knjigo, vpeljemo v primerni razdalji skozi spodnjo in zgornjo špranjo in ju pritrdimo spodaj in zgoraj z zagozdami. Ko smo vzeli iz kasete vse, kar potrebujemo za šivanje, položimo pokrivalno desko na prejšnje mesto nazaj, da tvori pri šivanju mizico. Zgornje strani deske ne uporabljajte za rezanje, da ostane gladka! Režite vedno v smeri lesnih vitov in ne povprek.

Sl. 1. kaže stiskalnico v navadni uporabi (po dovršitvi knjige) v stranskem ogledu.

Sl. 2. je prerez šivalnice v kaseti ob priliki šivanja. Deska za obrezovanje tvori mizo.

Sl. 3. je naziv sestavljenega knjigov. obliča.

Sl. 4. kaže prerez obliča ob stiskalnici kadar obrezujemo sešito knjigo.

Knjigovoznica se naroča v **Tvornici učil in šolskih potrebščin v Ljubljani** in stane kompletna 1150 Din.

Odgovorni urednik: **Franc Štrukelj**. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Zamenjava.

Katera izmed tovarišic v bližini Maribora bi hotela menjati učiteljsko mesto z istim v Središču ob Dravi?

Oglasite se pri:

Marici Čehovi,

učiteljici v Središču ob Dravi.

Za počitnice

iščem 1 ali 2 sobi z uporabo kuhinje za 3 osebe v kakem lepem kraju na deželi. Po možnosti ob železnici. Tovariše, ki so jim znani pomudniki, naj jih animirajo, da se javijo. Ponudbe je staviti na upravo »Učiteljskega Tovariša« pod naslovom »Za počitnice«.

Za pomlad in poletje!

P. n. učiteljicam priporočamo ravnokar došle angleške in francoske novosti za letne kostume kakor: Etamin, Eponge, Frofir, Crepe, Voile de laine i. t. d.

Ugodni plačilni pogoji na obroke!

Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. Skaberne.

LJUBLJANA, Mestni trg 10.